

«شد» اسنادی را با «شد» مجهولی اشتباه نگیرید :

اگر قبل از خانواده «شدن» صفت مفعولی وجود داشته باشد فعل مجهول است

بونصر را بگوی که امروز درستم و در این دو سه روز بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد

فعل اسنادی

فعل مجهول با سبک قدیم

مجهول سازی فعل منفی: ن نفی در آغاز فعل (شدن) می آید :

نمی بیند - دیده نمی شود - نخورده بود - خورده نشده بود

فعل مجهول (مرتبط با درس ۲ فارسی ۲)

مجهول سازی افعالی که دارای فعل کمکی هستند: چنین فعل هایی هنگام مجهول شدن جزء کمکی آن ها در جمله مجهول هم حضور دارند:
خواهد برد: برده خواهد شد .

برده باشد: برده شده باشد .

راه تشخیص فعل مجهول از مسند و فعل اسنادی :

افزودن (را) بعد از نهاد - جایگزینی (کرد) بجای خانواده (شدن) اگر درست در بیاید مجهول نیست .

آسوده . خواهد شد : او را آسوده کرد : مجهول نیست

خریده شده باشند: آنها را خریده کردند: مجهول

انداخته می شوند: آنها را انداخته می شوند: مجهول

شسته خواهد شد: او را شسته کرد: مجهول

رابطه شناسه فعل مجهول با مفعول جمله معلوم: جمع و مفرد بودن مفعول جمله معلوم تاثیر مستقیمی بر مفرد یا جمع بودن شناسه فعل مجهول دارد چون در جمله مجهول مفعول در جایگاه نهاد قرار می گیرد: جمله زیر چون مفعول جمع دارد شناسه فعل مجهول نیز جمع خواهد بود البته اگر مفعول شی باشد شناسه هم می تواند مفرد باشد هم جمع: سلطان، شعرا را تا حد رئیس تبلیغات حکومت جبار پایین می آورد .

مجهول: شعرا تا حد رئیس تبلیغات یک حکومت جبار پایین آورده می شوند .

«شدن، آمدن و گشتن» در فعل های مجهول فعل کمکی هستند: اگر فعل اصلی جمله باشند مجهول نیستند .

ذکر آن در آفاق مبسوط گشت / حیات ابد او را بدست آید . و میان من و تو وحشتی تازه گشت .

رمز تشخیص «شدن، آمدن و گشتن» اصلی و کمکی:

اگر قبل از آن ها صفت مفعولی باشد کمکی و مجهول ساز هستند :

چون خواب نیکو دیده آید، بی شک دل بگشاید. (دیده:صفت مفعولی، آید:مجهول)

حیات ابد او را به دست آید (معلوم)

برای تشخیص بهتر فعل مجهول در عبارت ، جمله را مرتب کنید :

در نمونه زیر (صفت مفعولی +نگردد) که ساختار فعل مجهولی دارد به کار رفته ولی در جمله مرتب شده چنین ساختاری وجود ندارد :

که زنگ خورده نگردد به نرم سوهان پاک - زنگ خورده به سوهان نرم پاک نگردد - بنا بر این فعل جمله مجهول نیست .